

17.1.2020

Helsingin kaupunginmuseon lausunto Katajanokkaseura ry:n valituksesta koskien Katajanokan Merikasarmipuiston suojelupäätöstä (Ely 23.5.2019)

HEL 2019-000271 T 10 03 10

Ympäristöministeriö on pyytänyt Helsingin kaupungin lausuntoa Katajanokkaseura ry:n valituksesta koskien Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöstä 23.5.2019. Valitus koski Ely-keskuksen päätöstä hylätä Katajanokkaseuran esitys vanhojen tiiliraunioiden suojelusta Katajanokan Merikasarmipuiston itäosassa rakennusperinnön suojelusta annetun lain 4.6.2010/498 nojalla. Katajanokkaseura katsoo valituksessaan, että puisto tulee edelleen ensisijaisesti suojella rakennusperintölain suojelusta annetun lain nojalla seuran hakemuksen mukaisesti. Toissijaisesti seura vaatii, että Ympäristöministeriö palauttaa hakemuksen Ely-keskuksen käsiteltäväksi siten, että asia ratkaistaan rakennusperintölain 2.3 §:n mukaisesti: ”lakia sovelletaan kuitenkin 2 momentin estämättä myös 2 momentissa tarkoitettulla alueella, jos: 3) kohteen suojeluun tämän lain mukaisesti on erityisiä syitä asemakaavoitustilanteen vuoksi.”

Museoviraston lausunnossa Ely-keskukselle 7.1.2019 Merikasarmipuiston suojelua rakennusperintölain nojalla ei puollettu. Museovirasto perusteli kantaansa seuraavasti: paikallisesti merkittävien raunioiden suojelua rakennusperintölailla ei pidetä tarkoituksenmukaisena asemakaava-alueella. Mikäli asemakaavamuutos tulee ajankohtaiseksi, on suojelutarve luontevaa tutkia siinä. Museoviraston näkemyksen mukaan suojelutavoitteet on pyritty ottamaan huomioon jo puistosuunnittelun yhteydessä taaten samalla julkisen puiston rakenteiden turvallisuus.

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ei määrännyt päätöksellään (23.5.2019) Merikasarmipuiston tiiliraunioita suojeltavaksi. Elyn näkemyksen mukaan tiilimuurin suojeluarvot turvataan puistosuunnitelmassa. Muuri tulee säilyttämään merkityksensä puiston somitteluelementtinä ja alueen rakennushistoriasta kertovana fragmenttina. Samalla taataan julkisen puiston rakenteiden turvallisuus. Paikallisesti merkittävällä tiilimuurilla ei ole Elyn mukaan sellaista yleisen edun mukaista perustetta, että se tulisi suojella rakennusperintölailla vastoin omistajan tahtoa.

Helsingin kaupunginmuseon lausunnossa 17.1.2019 todettiin Museoviraston lausunnon olevan asianmukainen. Museo lausui tuolloin, että Merikasarmipuistolla osana Katajanokan 1970-luvulla suunniteltua

17.1.2020

asemakaavaa ja kaupungin puisto-osastolla vuonna 1986 suunniteltuna puistona on erityisesti paikallista merkitystä alueella. Puisto on esitetty asemakaavassa PI-merkintänä. U-kirjaimen muotoinen puisto suunniteltiin kiertämään monumentaalista kasarmia ja puisto ulottui Merikasarmin molemmille sivuille. Merikasarmipuisto koostuu kolmesta eriluonteisesta osasta: itäosassa on tiiliraunion rajaama oleskelualue ja sen eteläpuolella nurmirinne. Idea puretun telakkarakennuksen rauniosta osana puistosommitelmaa perustuu kaavaan, mutta sen säilyttämistä ei ole edellytetty kaavamerkinnöin ja -määräyksin. Puisto muurinraunioineen on esitetty kaavaselostuksen havainnekuvassa. Varsinaisen puistosuunnitelman laati Lars Liljefors vuonna 1986.

Merikasarmipuistoon on laadittu puistosuunnitelma puiston peruskorjausta varten 2018. Suunnitelma on asemakaavan mukainen. Puiston kunnostussuunnitelmassa on otettu huomioon puiston luonne, mutta huomioitu myös yleisen alueen turvallisuusvaatimukset. Vanhoja, erikorkuisia tiilimuureja on esitetty korjattaviksi, mutta korkeimpia madallettaisiin. Korkeimmillaan ne jäisivät noin metrin korkuisiksi, jotta pudotus niiden päältä ei olisi suuri. Puiston länsiosan vanha tiilimuuri esitetään kunnostettavaksi poistamalla siitä ylimmät, irtoavat tiilirivit. Lopuosa muurista jätettäisiin paikalleen raunioitumaan nurmialueelle.

Katajanokkaseuran valituksessa antamat tarkemmat tiedot liittyvät puiston alkuperäiseen suunnitteluideaan, jossa alueen asemakaavan laatineiden arkkitehtien Pakkala – Helander – Sundman visiona oli saada aikaan rauniopuisto ruusuistutuksineen. Seuran mielestä tämä nostaa puistoalueen arkkitehtuurihistoriallista, rakennustaiteellista ja historiallista arvoa. Lähtökohtana tulisi olla rauniomuurien säilyttäminen ja asemakaavan muutos, jossa säilyttämisen edellytykset selvitetään asiallisesti. Seuran näkemyksen mukaan puiston kunnostussuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet ovat sopimattomia. Heidän mukaansa puiston turvallisuusvaatimuksia on liioiteltu.

Kaupunginmuseolla ei ole erityistä lisättävää aiemmin antamaansa lausuntoon Katajanokan Merikasarmipuiston arvosta ja suojelusta. Puistolla on erityisesti paikallista merkitystä Katajanokalla, mutta kiistatta puisto on kunnostamisen tarpeessa ja sen kunnostamisessa tulee huomioida sen arvojen ohella myös puiston käyttäjien turvallisuus. Suojelu voidaan tutkia, mikäli asemakaavaa uudistetaan.

Lisätiedot

Johanna Björkman, tutkija, puhelin: +358 9 310 36473
johanna.bjorkman(a)hel.fi

Helsingin kaupunki

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

17.1.2020

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite

PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite

Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin

+358 9 310 1060

Faksi

+358 9 310 36664

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

fi0680001200062637

Alv.nro

fi02012566